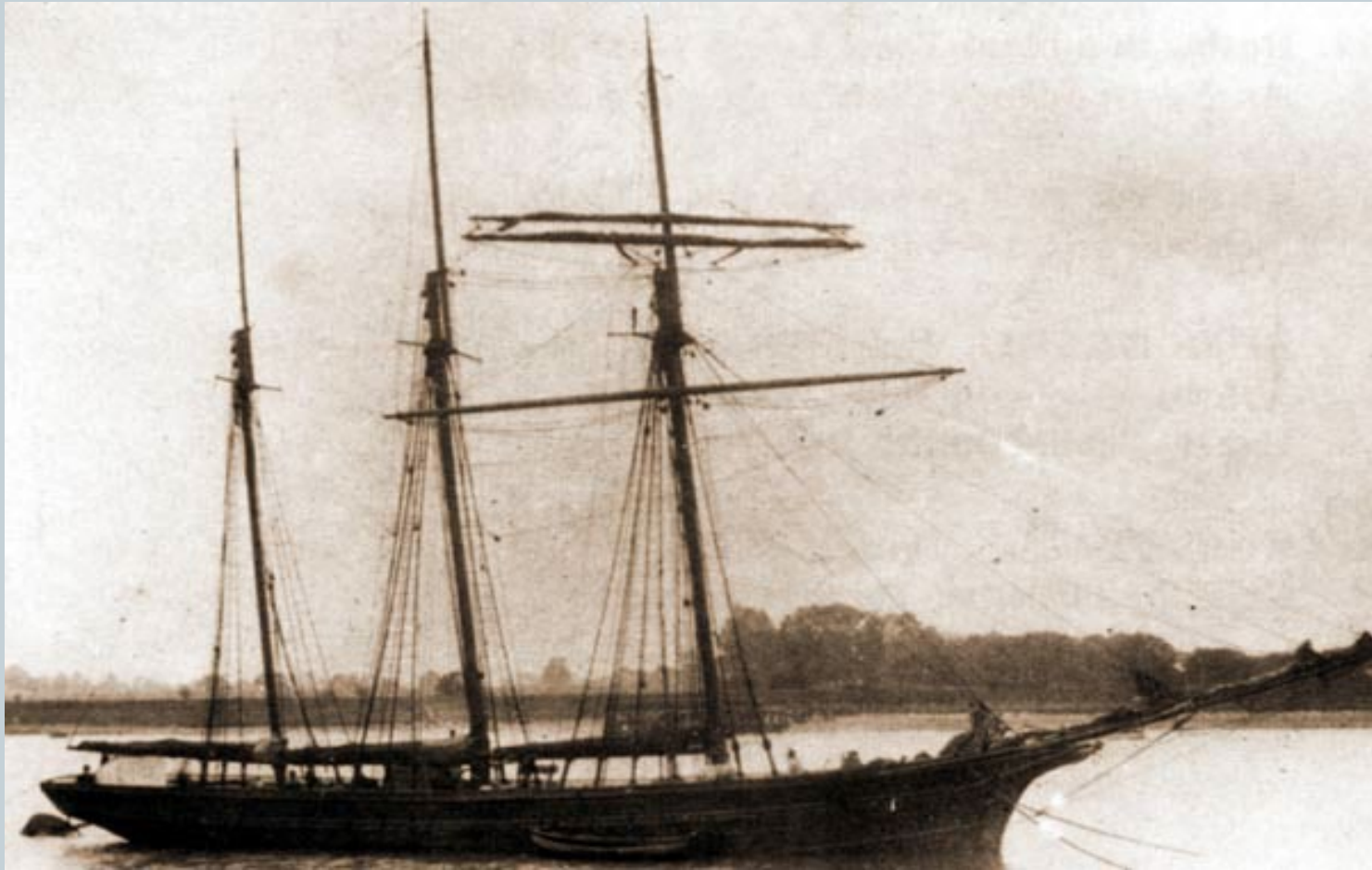

Llongau LLŷn

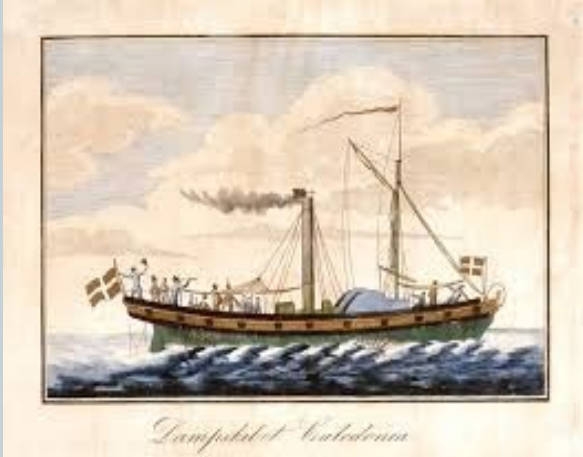
1

Miss Beck , sgwner 3 mast 1857 120 tonnell Porthdinllaen

Llongau amrywiol...

2

Cwch, Bad, Llong....

3

- Bad achub
- Bad stemar
- Bad peilot

- Cwch 'pysgota
- Caiac
- iot
- Dingi
- Canû
- Cwch rhwyfo
- Cwrwgl

- Llong hwyliau
- Llong ager (ager-long)
- Stemar
- Llong bleser (cruiseship)
- Llong badl (paddle boat)
- Tancer
- Tancer olew
- Llong danfor

- SGWNER
- SMAC
- SLŴP
- BRIG
- BARC
- BRIGATÍN

Yn Nefyn, Morfa Nefyn a Porthdinllaen

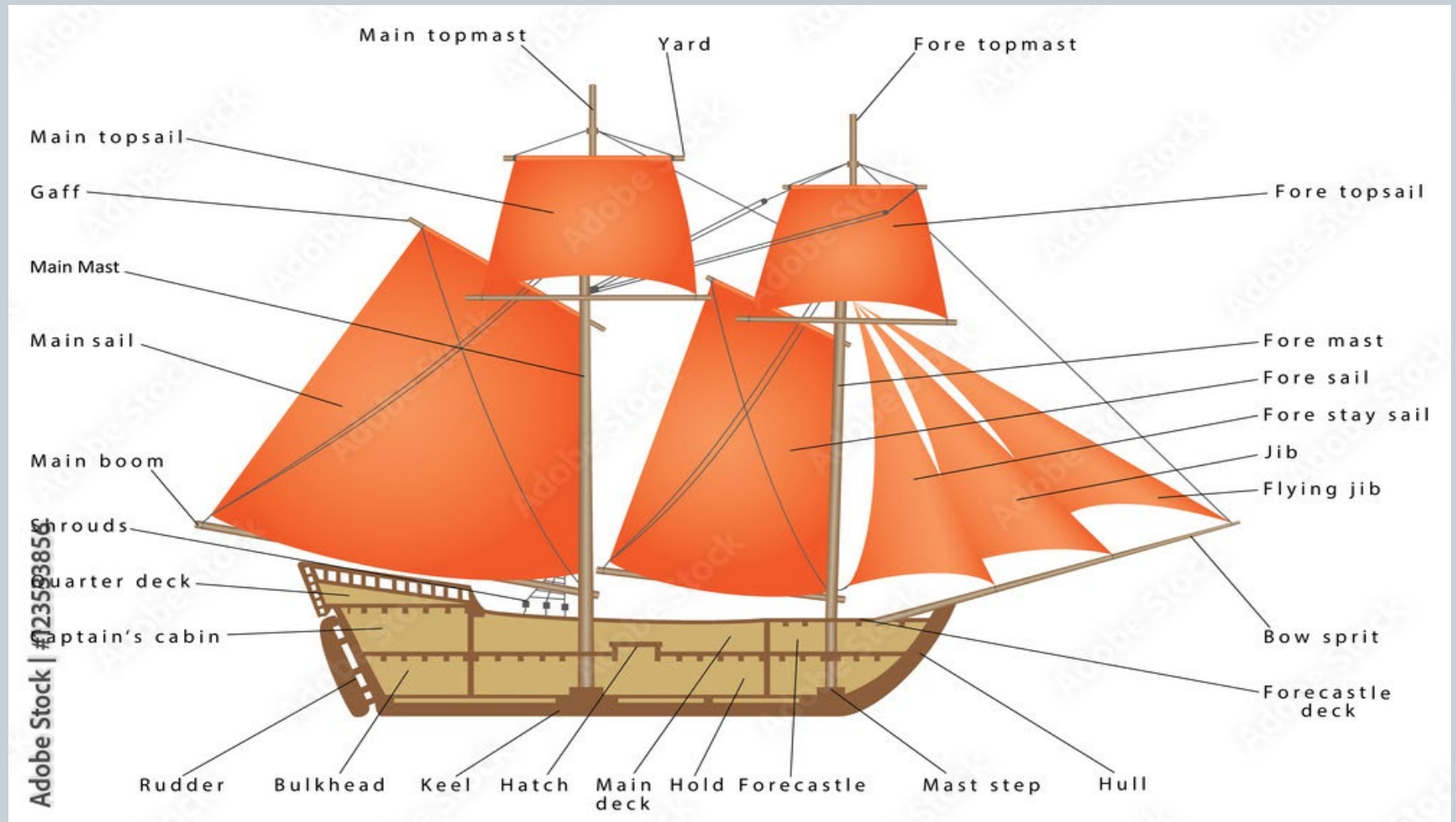
4

- Adeiladwyd o longau hwylio rhwng 1760 – 1880 !

Mae llong hwylio'n edrych yn gymhleth...

5

Chwiliwch am yr enwau Cymraeg !

LLONGAU nid cychod !

6

- ‘Cutty Sark ‘ (Clipper)
- Adeiladwyd 1869
- Yn Dunbarton, Alba
- 921 tonnau capasiti
- 85m o hyd
- 11m ar draws
- 32 o hwyliau
- 47m uchel y’w Hwylbren ucha

Amgueddfa Forwrol Greenwich, Llundain

7

Arddangosfa'r Cutty Sark

PAM ? LLE ? SUT ?

8

- Paham adeiladwyd llongau yn Nefyn ?
- Lle cawsant eu hadeiladu?
- Sut wnaethpwyd y gwaith ?

Ar draethau Nefyn, Porthdinllaen a Morfa Nefyn

9

Llongau Hwyllo

10

CORFF (CRAGEN) Y LLONG (HULL)

ANGOR (ANCHOR)

HWYLIAU (SAILS)

HWYL BREN (MAST)

RHAFFAU (ROPES)

BLOCIAU (PULLIES)

‘RIGIN’

LLAWER O WAITH I LAWER O DDYNION !

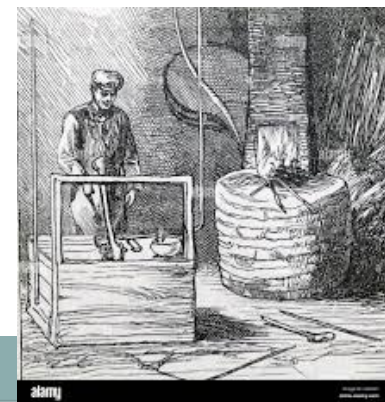
11

ROEDD ANGEN :

SAER COED
GOF
GWNEUTHURWR RHAFFAU
GWNEUTHURWR HWYLIAU
ADEILADYDD
LABRWR
PAENTIWR
A MWY !

© TERRY FAYSON/DALRY EVANS PICTURE LIBRARY
MCA-11015208 - agefotostock

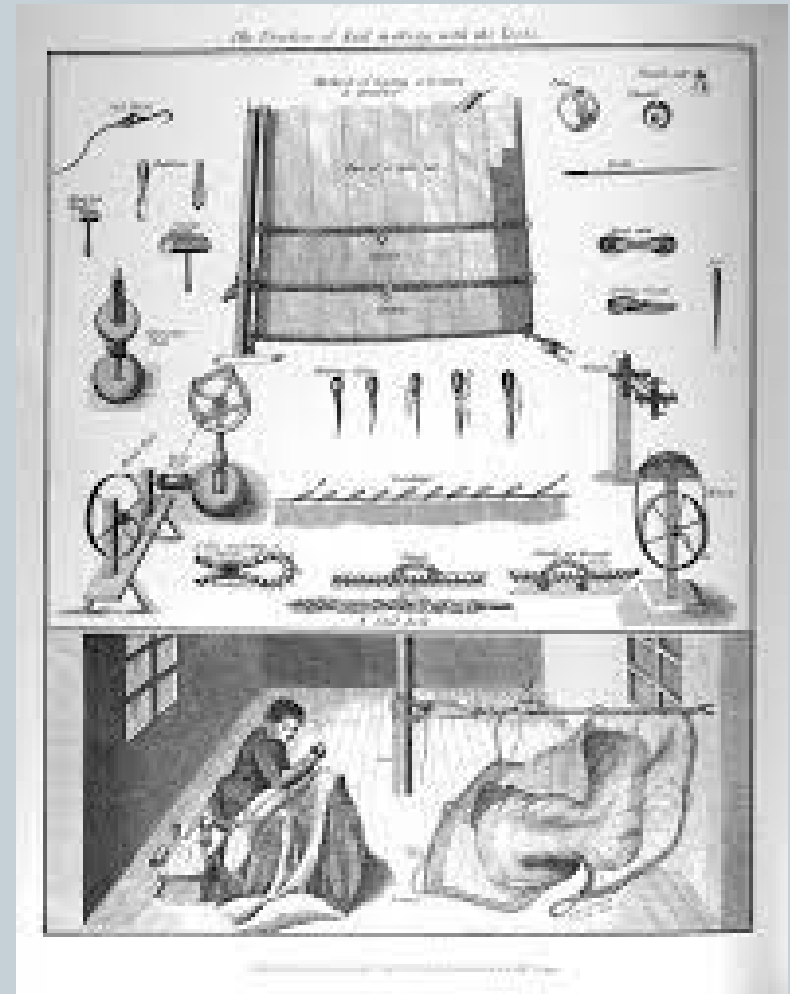

alamy

Gwneuthurwr Hwyliau

12

- Cotwm trwchus a thrwm oedd y defnydd. Roedd angen llawer o le i wneud hwyliau, ac offer ...

Gwneuthurwr rhaffau

13

- Roedd angen llawer iawn o le i wneud rhaffau hirion.
- Mae nifer o erddi yn Nefyn wedi eu defnddio i wneud rhaffau.

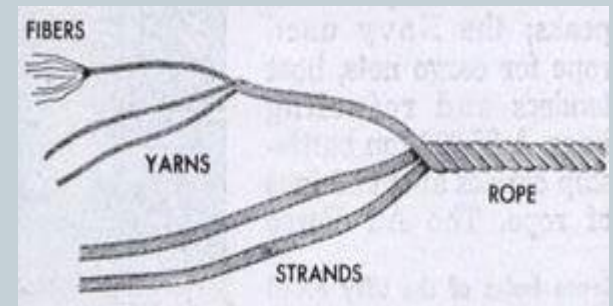
Gwaith Grŵp

14

EDRYCHWCH AR Y CYFRIFIAD

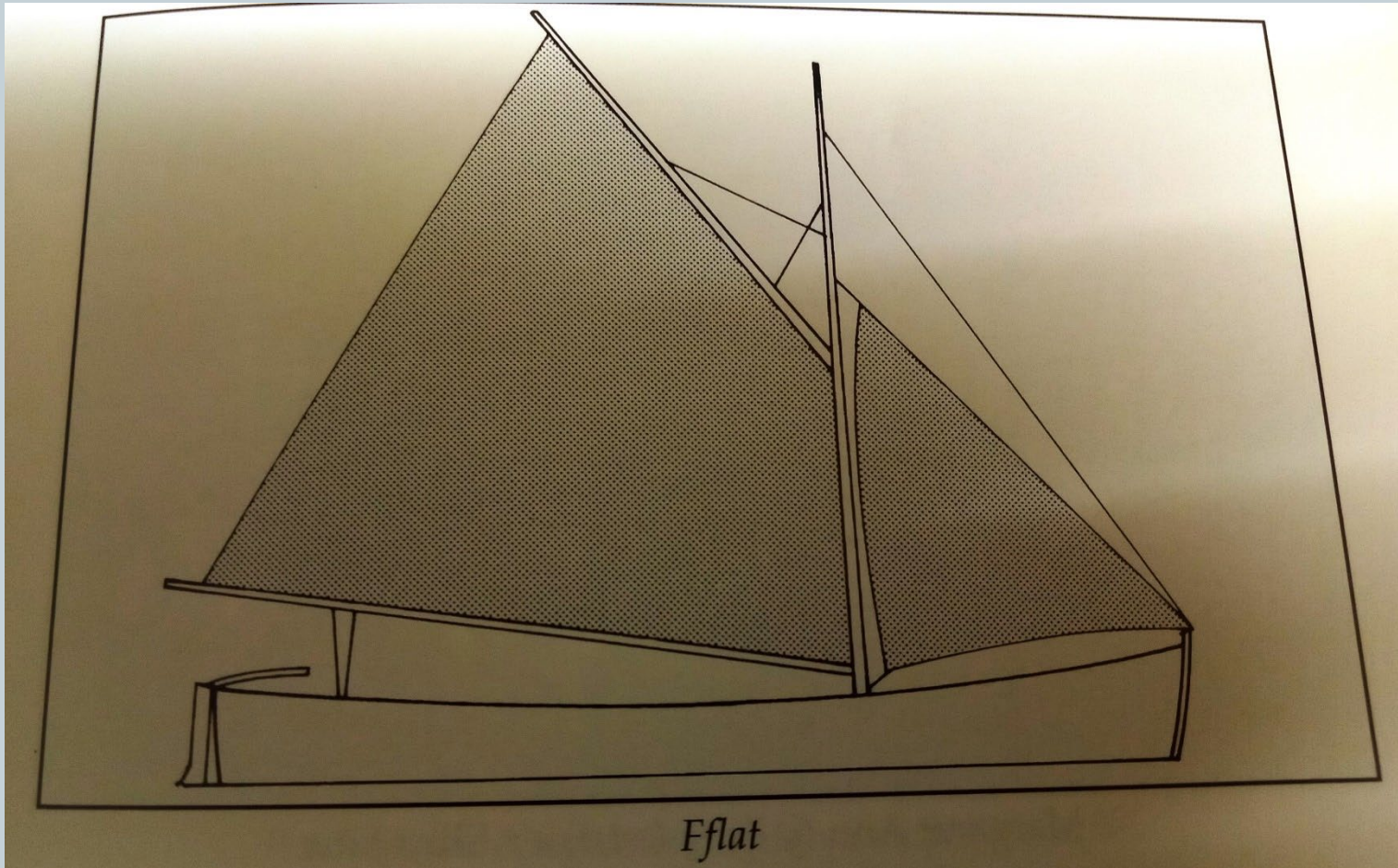
FAINT O BOBL FEDRWCH DOD O HYD
IDDYNT OEDD YN GWEITHIO YN Y
DIWYDIANT LLONGAU ?

BETH OEDD EU GWAITH ?

Llongau hwylio

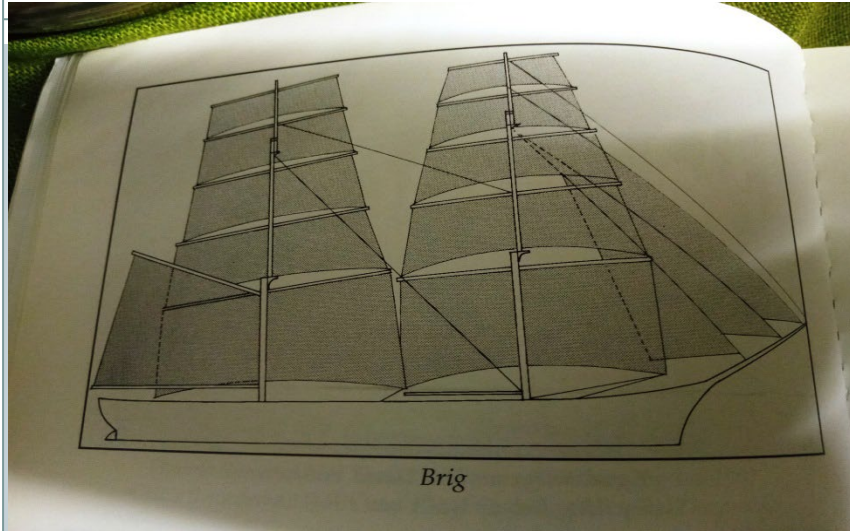
15

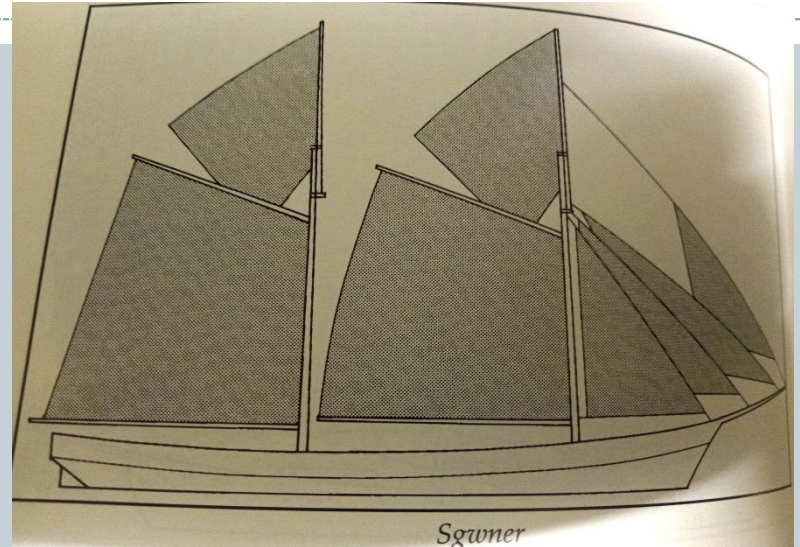

Llongau hwylio (2)

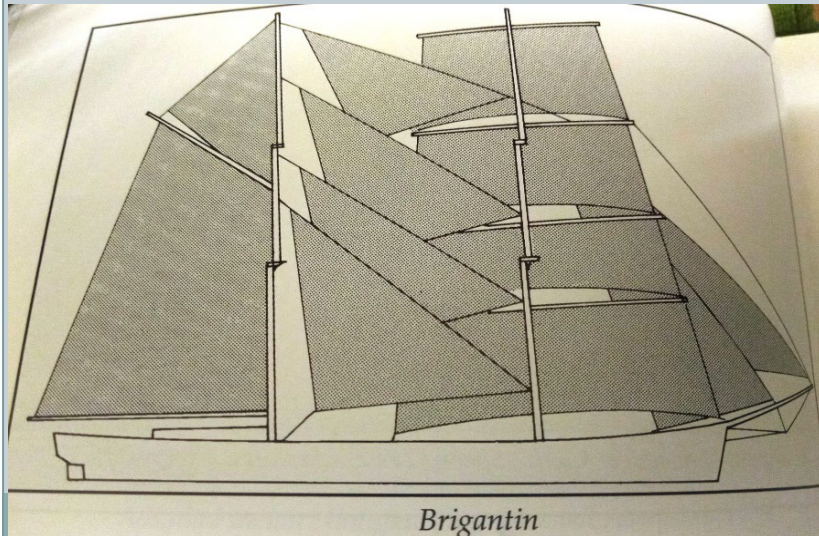
16

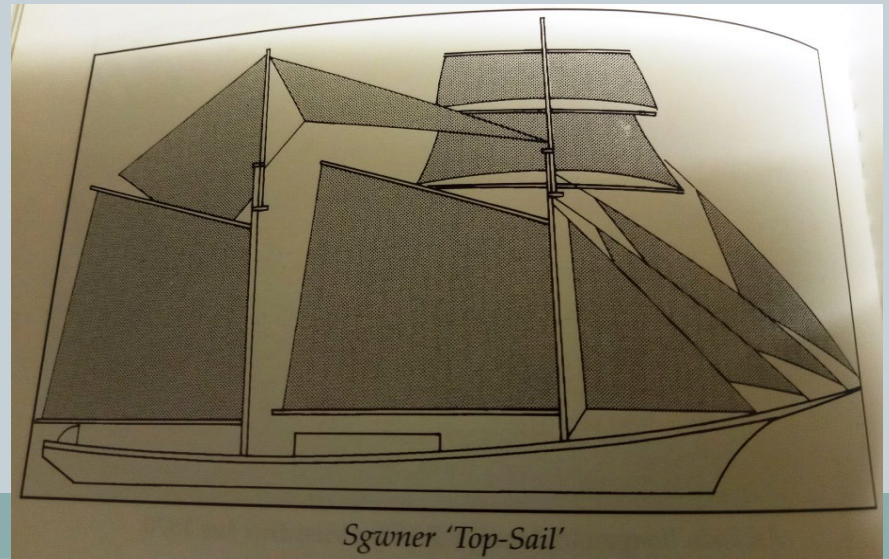
Brig

Sgwner

Brigantin

Sgwner 'Top-Sail'

Barc

17

*Y Glanavon o Nefyn – barc a adeiladwyd gan J.B. Jarrett yn 1862.
(o S. Campbell Jones, Welsh Sail 1979)*

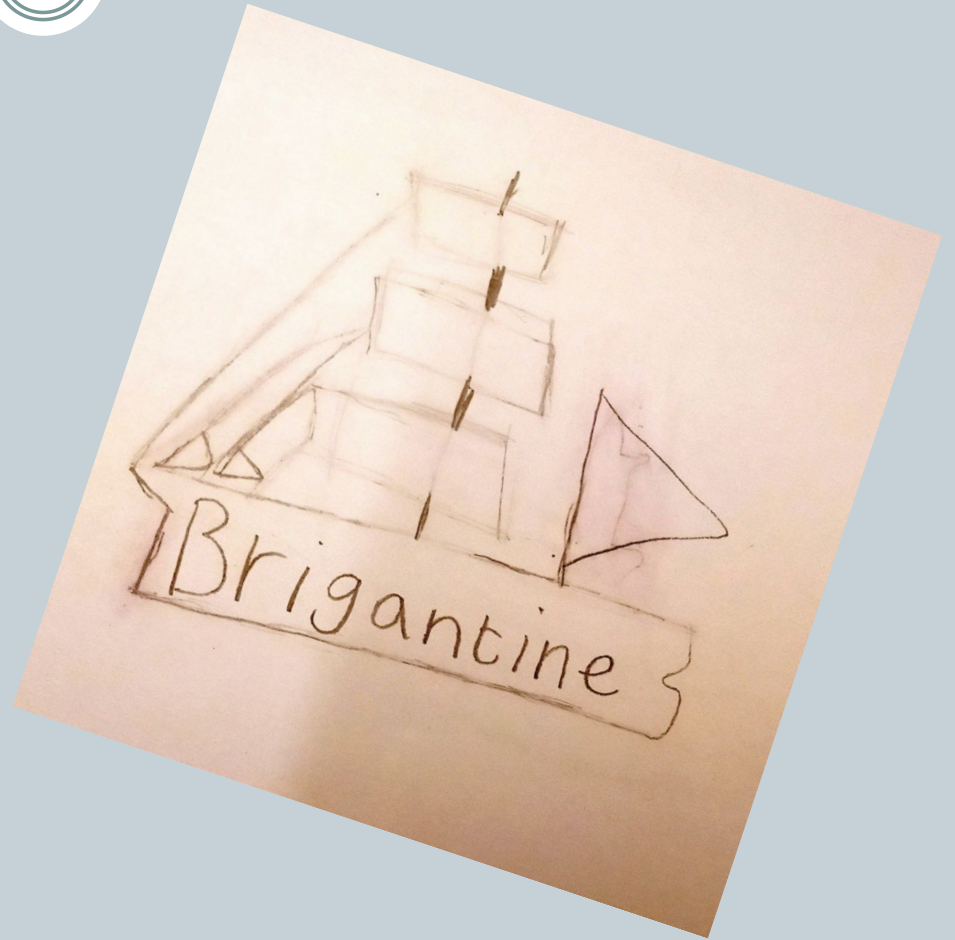
Gwaith i chi ei wneud

18

1. Dylunio llong hwylio.

- Faint o hwylbrennau ?
- Faint o hwyliau ?
- Pa fath o hwyliau ?
(sgwâr, blaen ac ôl?)

Enwch sut fath o long ydyw

2. Gwnewch gwch papur .

'Llongau Caernarfon'

J Glyn Davies

19

Mae'r holl longau ar y cei yn **llwytho**
Pam na chaf i fynd fel pawb i forio?
Dacw dair yn dechrau **warpio**
Ac am hwylio heno
I Birkinhead, Bordo a Wiclo
Toc daw'r stemar bach i'w **towio**
Golau coch ar waliau wrth fynd heibio

Llongau'n mynd a dod a llongau'n
canlyn
Heddiw, fory ac yfory wedyn
Mynd a'u **llwyth** o lechi gleision
Dan eu hwyliau gwynion
Rhai i Ffrainc a rhai i'r Werddon
Toc daw'r stemar bach i'w towio
Golau gwyrdd ar waliau wrth fynd
heibio

Pam na chaf i fynd yn llongwr
Ar holl longau yn llwytho yn yr harbwr?

Holaf ym mhob llong ar hyd yr harbwr
'Oes 'na le i hogyn fynd yn llongwr?
A chael **spleinsio rhaff** a **rhiffio**?
A chael dysgu llywio?
A chael mynd mewn cwch i **sgwlio**?'

**Beth yw ystyr y geiriau
hyn?**

Ffeindiwch y llefydd
hyn ar fap

Venus 1880 Ilong hwyliau olaf Nefyn.

20

Mwy o waith....

21

- Teithio'r byd : lle aeth llongau Nefyn?
- Rhaffau : gwneud model o sut i greu rhaff
- Clymu rhaffau !
- Capteiniaid o Nefyn
- Cwmniau Yswiriant yn Nefyn
- Llongddrylliadau
- Siantis J Glyn Davies (a chreu eich sianti CHI)
- Diwrnod lansio llong newydd ar y traeth
- Ysgol forwriaeth
- Badau Achub Nefyn
- A mwy !

Yma i helpu !

22

Croeso i chi ddod yma, trwy drefniant